

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	15 juli 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-0046	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	822856ED	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	7 januari 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	78297671	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaats 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Eisenhowerlaan 20-178 in Utrecht

Op 7 januari 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Adviesbureau E.C.O. Logisch namens Lakerveld Ingenieurs- & Architectenbureau BV, voor de locatie Eisenhowerlaan 20-178 in Utrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-0046.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

voor de periode van 1 augustus 2021 tot en met 30 september 2022.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan de woningen op de adressen Eisenhowerlaan 20 – 178 in de Eisenhowerflat. De werkzaamheden betreffen onder andere vervanging van huidige isolatie met hoogwaardigere isolatie en vervanging van de huidige raamkozijnen door geïsoleerde raamkozijnen met hoogwaardig dubbel glas.

Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 augustus 2021 tot en met 30 september 2022.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 5 juli 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld met beantwoording van aanvullende vragen en een herzien activiteitenplan.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

"De werkzaamheden zijn locatiegebonden. Zodoende zijn er geen alternatieve locaties voorhanden."

Werkwijze

"Voor wat betreft de methoden van isoleren zijn er geen, voor de gewone dwergvleermuis, betere alternatieven voorhanden. De schil zal bij welke vorm van isolatie dan ook worden verwijderd, ofwel worden voorzien van een extra laag isolatie op de bestaande gevel, waarbij de verblijfplaats eveneens verloren gaat."

Planning

"Voor wat betreft de planning van de werkzaamheden wordt voor de meest gunstige planning gekozen voor de gewone dwergvleermuis. Door te zorgen dat er geen vleermuizen in de gevoelige winterperiode aanwezig zijn in delen van de bebouwing waar werkzaamheden worden uitgevoerd wordt het doden van dieren voorkomen. Door de bebouwing ongeschikt te maken aan de start van de paarperiode van de gewone dwergvleermuis wordt deze mogelijk tijdelijk gestoord in de periode dat deze actief en mobiel is om uit kunnen wijken. De gewone dwergvleermuis kan in de permanente voorzieningen in 2021 overwinteren of in de nabijgelegen massawinterverblijfplaats."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden en van een energielabel C of D naar energielabel B gaan.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk *volksgezondheid*. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een zomerverblijfplaats vastgesteld op de zuidwesthoek ter hoogte van de zesde etage. De verblijfplaats bevindt zich achter een aluminium band. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individueel winterverblijf niet worden uitgesloten. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

U geeft het volgende aan over de staat van instandhouding:

"De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Utrecht een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen (Verspreidingsatlas). Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), en uit onderzoek in 2019 en 2020 van Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. op meerdere locaties in Utrecht, waaronder een zeer uitgebreid onderzoeksgebied langs de Noordelijke Randweg, blijkt dat deze soort ook in de omgeving van het projectgebied, een algemeen voorkomende soort is. Volgens gegevens van het Compendium voor de Leefomgeving (CLO) is de landelijke staat van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis gunstig. Hierbij zijn de deskundigen van oordeel dat de populatietrend, het verspreidingsgebied, leefgebied en het toekomstperspectief gunstig zijn."

De staat van instandhouding is hiermee voldoende onderbouwd.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden zal een zomer- en mogelijk milde winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden vernield, wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Door de uitvoering van de maatregelen zijn en worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaats wordt voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaats. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de Gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Adviesbureau E.C.O. Logisch;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Noordeloos.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. G. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

8. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
9. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
10. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het herziene activiteitenplan van 5 juli 2021 en beantwoording aanvullende vragen van 5 juli 2021 (zie bijlage 4), moeten worden opgevolgd.
12. De permanente verblijfplaatsen worden op de kopse kanten van de flat geplaatst ter hoogte van de tweede verdieping en ter hoogte van de vijfde of zesde verdieping, zoals voorgesteld in de beantwoording aanvullende vragen. Hier wordt dus afgeweken van het herziene activiteitenplan en de voorgestelde aanvulling aangehouden.

Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

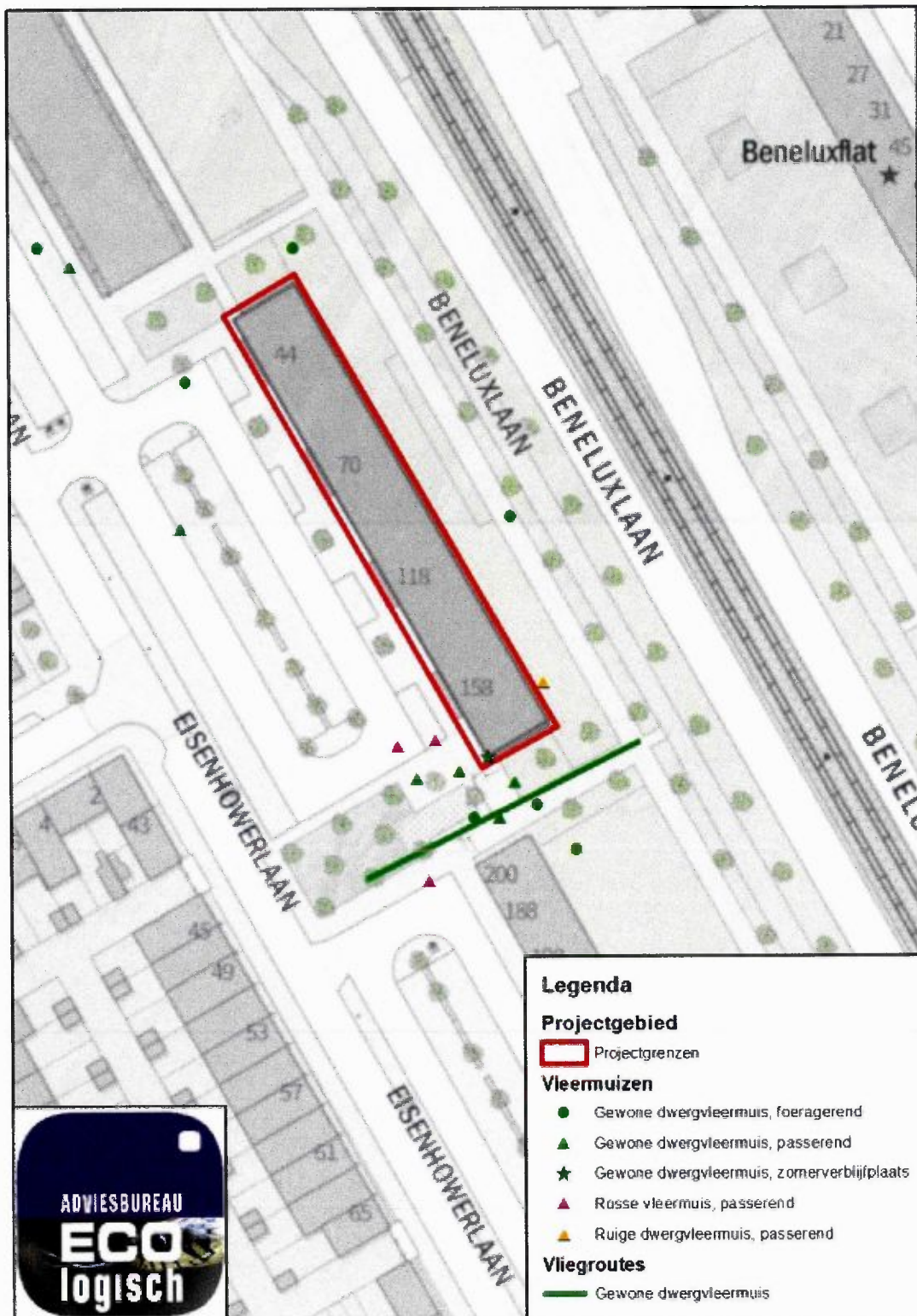
Bijlage 2: Kaart plangebied

(bron: "Eisenhowerlaan 20-178 Utrecht Activiteitenplan" van 5 juli 2021)

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaats

(bron: "Eisenhowerlaan 20-178 Utrecht Activiteitenplan" van 5 juli 2021)

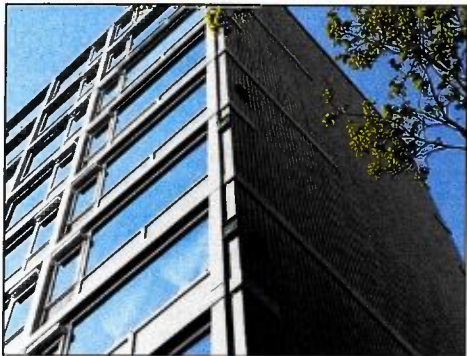
Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

(bron: "Eisenhowerlaan 20-178 Utrecht Activiteitenplan" van 5 juli 2021)

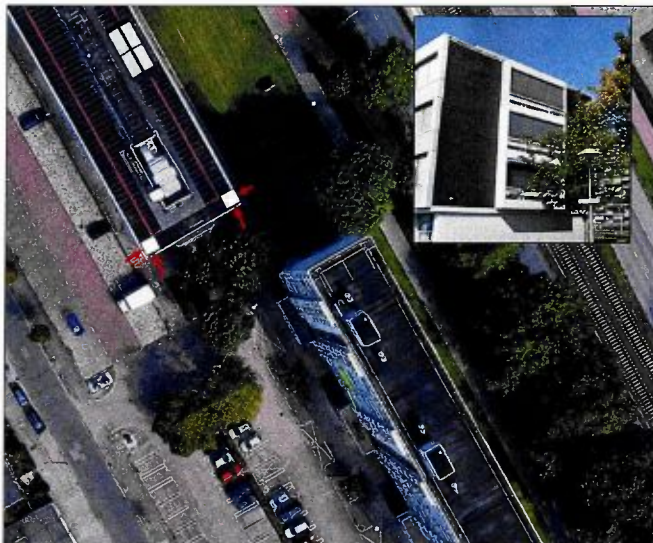
4.1 MAATREGELEN VOORAFGAAND AAN DE WERKZAAMHEDEN

4.1.1 TIJDELIJKE VOORZIENINGEN VLEERMUIZEN

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden er acht vleermuiskasten opgehangen conform model A uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis³. Deze kasten worden drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst om te voldoen aan de gewenningsperiode. De werkzaamheden starten in augustus 2021 bij fase 1. De kasten zijn derhalve in de eerste week van mei 2021 geplaatst. Het betreft type VK MP 04 van Vivara (afbeelding 13). Gelet op de korte duur waarin de vleermuiskasten functioneel moeten zijn, kan worden volstaan met vleermuiskasten van multiplex. Daarnaast dient deze geschikt te zijn voor één individu. Kleine houten kasten zijn conform het Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis³ geschikt als tijdelijke vervanging van een zomer-/ paarverblijfplaats van één individu van de gewone dwergvleermuis. De zomerverblijfplaats wordt hiermee met een factor vier gemitigeerd.

Afbeelding 13: VK MP 04 Vivara

Afbeelding 14: Locatie tijdelijk kasten op noordelijke flat

De vleermuiskasten zijn op de noordoosthoek van de noordgevel van de Eisenhowerflat geplaatst. Op twee verschillende oriëntaties. De tijdelijke kasten bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden in fase 1, op minimaal 3 meter hoogte, vrij van verlichting en vrij van overige verstoringen. De kasten zijn vrij aan te vliegen.

Omdat de gewenningsperiode van drie maanden tussen de permanente voorzieningen en de tijdelijke voorzieningen niet gehaald kunnen worden is er voor gekozen om vier extra kasten te plaatsen. Deze komen op houten kubussen op de ten noorden van de Eisenhowerflat gelegen flat. Deze kasten worden op hoogte geplaatst, zijn vrij van verstoring, bevinden zich binnen 100 meter van de huidige verblijfplaats en worden op verschillende oriëntaties geplaatst. Het betreft twee maal een zuidelijke oriëntatie, een oostelijk en een westelijke oriëntatie. De kubussen worden van binnen verzwaard waardoor deze stabiel op het dak komen te staan. De op de kubussen geplaatste vleermuiskasten bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Deze worden met inachtneming van de gewenningsperiode van drie maanden na het realiseren van de permanente verblijfplaatsen verwijderd. Dit zal onder begeleiding van een deskundige ecooloog worden uitgevoerd.

Voor het verwijderen van de kasten dient een gewenningsperiode van drie maanden na realisatie van de permanente voorzieningen waarbij alleen de maanden april t/m oktober tellen. Het verwijderen van de kasten wordt onder begeleiding van een deskundige uitgevoerd. Bij aanwezigheid van vleermuizen in de kasten worden de kasten ongeschikt gemaakt. Nadat door de betrokken deskundige is vastgesteld dat er geen vleermuizen in de kasten aanwezig zijn, kunnen deze worden verwijderd.

4.2 TIJDEN DE WERKZAAMHEDEN

4.2.1 WERKEN BUITEN DE KWETSBARE PERIODEN

De werkzaamheden worden ingezet na het broedseizoen van algemene broedvogels (globaal 15 maart - 15 juli). Daarnaast wordt de bebouwing ongeschikt gemaakt voor vleermuizen in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en zijn er geen vleermuizen meer in de bebouwing in de kwetsbare winterperiode. Het ongeschikt maken van de bebouwing gebeurt in de nazomer aan de start van de paarperiode (circa 1 augustus) na het

verkrijgen van de ontheffing. In deze periode is de gewone dwergvleermuis het meest flexibel in het vinden van verblijfplaatsen. Door de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren kan de gewone dwergvleermuis te allen tijde gebruik maken van het gebouw als verblijfplaats.

4.2.2 ONGESCHIKT MAKEN BEBOUWING VOOR VLEERMUIZEN

Om het doden van individuen van de gewone dwergvleermuis te voorkomen, wordt de zomerverblijfplaats ongeschikt gemaakt voorafgaand aan de werkzaamheden. Dit wordt gedaan met behulp van exclusion flaps. De gewone dwergvleermuis kan hierdoor wel de verblijfplaats verlaten, maar niet meer invliegen. Andere soortgelijke openingen tussen de verschillende beplatingen worden tevens voorzien van een exclusion flap om verhuizingen te voorkomen. Deze worden met behulp van een hoogwerker opgezocht.

Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de actieve periode van vleermuizen (april t/m oktober) en buiten de gevoelige winterperiode. Zodoende levert dit de minste verstoring op. Het ongeschikt maken van de verblijfplaats wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van vleermuizen. Na drie dagen met gunstige weersomstandigheden ($>10^{\circ}\text{C}$, droog en $<5\text{ Bft.}$) wordt het ongeschikt maken van de verblijfplaats en de bebouwing gecontroleerd door een deskundige op het gebied van vleermuizen met behulp van een batdetector. Bij het eventueel aantreffen van een gewone dwergvleermuis worden extra maatregelen getroffen door de deskundige welke als doel hebben dat de vleermuis uit zichzelf de bebouwing verlaat. Deze aanvullende maatregelen worden onder begeleiding van de deskundige uitgevoerd en weer gecontroleerd op de werking middels een visuele inspectie, ofwel middels een inspectie met batdetector, afhankelijk wat noodzakelijk is. De werkzaamheden nabij de verblijfplaats worden alleen in gang gezet, indien door de betrokken deskundige op basis van de inspectie(s) is vastgesteld dat er zich geen vleermuizen in de bebouwing bevinden. Onderstaande stappen worden zo nodig herhaald.

1. Plaatsing exclusion flaps (**deskundige**).
2. Na 3 dagen met gunstige weersomstandigheden controleren, visueel of met batdetector (**deskundige**).

4.2.3 PERMANENTE VOORZIENINGEN VLEERMUIZEN

In de nieuwe situatie worden er vier voorzieningen geplaatst aan de gevel. De huidige bekleding bij de kopse kanten wordt verwijderd tot aan de originele betonnen muur. In de betonnen muur is het technisch niet mogelijk om een vleermuiskast te integreren. De permanente kasten worden op de zuidgevel geplaatst omdat het technisch ook niet mogelijk is deze in de nieuwe situatie op de lange zijdes in te bouwen. Er is gekozen om de kasten op een zelfde hoogte te plaatsen als de huidige verblijfplaats om de huidige situatie zo dicht mogelijk te benaderen. Om ook voorzieningen op een andere oriëntatie te realiseren zullen er tevens op de noordelijke kopgevel vier vleermuiskasten worden gerealiseerd. In totaal worden er dan acht vleermuiskasten gerealiseerd. Het type kast dat wordt toegepast betreft het winterverblijf model 1WQ van Schwegler, of vergelijkbaar. Het betreft een dubbelwandige kast met voldoende buffer om ook in de winterperiode als verblijfplaats te fungeren.

Uit beantwoording aanvullende vragen van 5 juli 2021 over de locaties van de permanente voorzieningen.

Om de huidige situatie zo dicht mogelijk te benaderen is ervoor gekozen om de permanente verblijfplaatsen relatief dicht bij elkaar te plaatsen ter hoogte van de huidige verblijfplaats. Om de kasten meer te verspreiden stellen wij voor twee voorzieningen ter hoogte van de tweede etage te plaatsen en twee voorzieningen ter hoogte van de vijfde of zesde etage. Zie ook antwoord onder vraag 3b. Er worden tevens vier vleermuiskasten gerealiseerd in de noordgevel. Deze worden buiten het bereik van de boomkronen geplaatst, zodat deze vrij zijn aan te vliegen.